

δὲν θὰ ἔστρεφε νὰ ἴδῃ. Ἡ μήτηρ του θὰ δράμῃ νὰ προσκλαυθῇ παντοῦ! . . . Ναί, ὁ Ἄνδρέας θὰ ἐπιτύχῃ τὴν θέσιν· εἶν' ἀληθές ὅτι μετ' ὀλίγον θ' ἀπολέσῃ αὐτήν, ἀλλὰ θὰ εὕρῃ ἄλλην ἀνωτέραν, διότι ἡ πρώτη ἐν ἧ οὐδὲν ἔπραξε χρησιμεύει αὐτῷ ὡς λίαν εὐνοϊκὸν προηγούμενον· θὰ παυθῇ καὶ ἐκ τῆς δευτέρας, ἀλλ' ἡ οἰκογένεια συνασπισθεῖσα θὰ προμηθεύσῃ αὐτῷ τρίτην, ἔπειτα τετάρτην, ἔπειτα πέμπτην, καλλίστην πλέον, ἣν θὰ φυλάξῃ, διότι καλαὶ θέσεις εἶνε αἱ μὴ ἀπαιτούσαι ἐργασίαν. Οὕτω λοιπὸν ὁ Ἄνδρέας, πάντοτε στηριζόμενος, πάντοτε βοηθούμενος ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς του οἰκογενείας, θ' ἀνυψωθῇ ταχέως, ἐν ᾧ ὁ ταλαίπωρος ἀδελφός του θὰ μείνῃ χαμηλότερα αὐτοῦ· διότι νοήμων ἄνθρωπος βραίνει πεζὸς βραδύτερον ἢ ἡλίθιος ἐφ' ἀμάξης, διότι ὁ ἀνεξάρτητος καὶ τὰ πάντα ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀναμένων μόνας τὰς ἰδίας δυνάμεις ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ· ἀλλ' ὁ ὀκνηρὸς καὶ βλάξ τούναντιον ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ πάσας τὰς δυνάμεις τῶν ἰσχυρῶν προσώπων τῶν δι' αὐτὸν ὑπευθύνων.

* *

Ἐφελίμων ἐλάττωμα ἔχει ἐπίσης καὶ ὁ δύσκολος. Πρὸς τὸν τοιοῦτον προσφέρονται πάντες φιλοφρόνως. Ὁ δύσκολος ἔχει τὰς καλλιτέρας περιποιήσεις, τὴν καλλιτέραν θέσιν, τὸ ἐκλεκτότερον μέρος τοῦ ἐδέσματος. Κατορθοὶ δὲ ν' ἀποκτήσῃ τὴν μεγίστην ἣν ἐν τῷ κόσμῳ δύναται νὰ ὀνειροπολήσῃ ὁ ἄνθρωπος εὐτυχίαν· νὰ μὴ λησμονῆται ποτε.

Χρήσιμον ἐλάττωμα εἶνε καὶ ἡ ὀχληρότης. Οἱ ὀχληροὶ εἶνε ἀκατανίκητοι καὶ ἐν τῷ ἔρωτι ἔτι.

Καὶ ἡ σκαιότης δὲ τῶν τρόπων ἔχει τὰ καλὰ τῆς ἔκρηξις ὀργῆς χρησιμεύει πολλάκις νὰ κρύψῃ ἐσφαλμένην ἰδέαν ἢ ἄδικον κρίσιν. Καὶ διὰ τῆς ἀπειλῆς δὲ ταχέως ἐπιτυγχάνει τις ποθουμένην εὖνοιαν. Ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ τοῦ φόβου αἱ ἀπειλαὶ εἰσιν αἱ ἰσχυρόταται παρακλήσεις· εὐτυχεῖς οἱ τρόμον ἐμποιοῦντες, μόνον οὗτοι ἔχουσι κόλακας.

Ἡ προπέτεια εἶνε ὁμοίως ἀξιόλογον ἐλάττωμα, ἀλλ' ἐνέχει καὶ τοὺς κινδύνους του. Εὐτυχῶς οἱ κατέχοντες αὐτὸ προνομιούχοι ἄνθρωποι εἰσὶ πεποικισμένοι διὰ θαυμασίου ὀρμεμφύτου κυβερνώσι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο μετ' ἀπιστεύτου δεξιότητος· γινώσκουσιν, οὐδέποτε ἀπατώμενοι, τὴν ὥραν, τὸν καιρὸν, τὸν τόπον καθ' ὃν ἀρμόζει νὰ χρησιμοποιοῦσιν αὐτό, καὶ τὰ πρόσωπα πρὸς ἃ εἶνε ἐπωφελεῖς νὰ ἐπιδείξωσι τοῦτο. Διὰ τῆς προπετείας δύναται τις . . . Πρὸς τί νὰ τὸ εἶπω; τὸ εἰξευρέτε πάντες κάλλιον ἐμοῦ.

* *

Ἐν τῷ πολιτικῷ κόσμῳ ἐλαττώματά τινα εἶνε θησαυρός. Ἀγχίστροφός τις ὢν καὶ ἄνευ χαρακτῆρος καὶ ἀρχῶν δημιουργεῖ ἰσχυρὸν καὶ βέβαιον μέλλον.

Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις δύναται νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι

δὲν ἔχει συνειδήσιν, ἔχει ἐξησφαλισμένον τὸ πολιτικὸν του στάδιον. Ὁ ἄνευ συνειδήσεως βουλευτής, ὁ τιμητικῶς προσωνομούμενος ἀμφιρρεπῆς βουλευτής, εἶνε τὸ μόνον ὄν, ὅπερ δύναται νὰ καυχηθῇ ὅτι εὕρε τὴν φιλοσοφικὴν λίθον· ὁ ἀμφιρρεπῆς βουλευτής ἔχει εἰς τὰς χεῖράς του τὰς τύχας τοῦ ἔθνους του, διότι ἐξ αὐτοῦ ἕκαστος τὰ πάντα προσδοκᾷ. Εἰς τί δύναται νὰ χρησιμεύσῃ βουλευτής ἔχων συνειδήσιν, ὑψώσας πεπαρρησιασμένως τὴν σημαίαν τῶν ἀρχῶν του; Γινώσκουσι πάντες ἐκ προτέρων τὰς πεποιθήσεις του καὶ τὰς σέβονται, δηλαδὴ εἶνε ἀπηλιπισμένοι ὅτι δὲν δύναται νὰ τὰς καταστρέψωσι, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ πολιτικῇ μόνον περὶ τῶν ἀνθρώπων οἴτινες δυνατὸν νὰ διαφθαρώσι φροντίζουσι, οὐδεὶς μεριμνᾷ περὶ αὐτοῦ.

Ὁ ἀμφιρρεπῆς βουλευτής, τούναντιον, ἐνδιαφέρει τοὺς πάντας· ἕκαστον κόμμα ἀμιλλᾶται νὰ τὸν κατακτήσῃ· τὸν περιποιοῦνται πάντες, τὸν προσκαλοῦσι πάντες. Σήμερον ἐπρογευματίσει μὲν ἐν τῇ οἰκίᾳ τινὸς τῶν ἀντιπολιτευομένων, θὰ γευματίσῃ δὲ παρὰ τῷ ὑπουργῷ αὔριον τ' ἀνάπαλιν. Πᾶσαι αἱ τράπεζαι εἶνε ἐστρωμέναι δι' αὐτόν· ὦ! πῶς τὸν ἐκτιμῶσι πάντες! ἀκροῶνται αὐτοῦ ὁσάκις ὁμιλεῖ, ἀποκρίνονται ὁσάκις ἐρωτᾷ, πράττουσιν ὅτι πρὸς οὐδένα πράττουσι.

Τὴν παραμονὴν σπουδαίας ψηφοφορίας καταστρώννυται δύο κατάλογοι, ἐνίοτε τρεῖς· ἕκαστον κόμμα καταγράφει τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ ψηφίσοντας. Ὡ! θαῦμα . . . τὸ ὄνομα τοῦ ἀμφιρρεπτοῦ βουλευτοῦ εὐρίσκεται συγχρόνως καὶ εἰς τοὺς δύο καταλόγους, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς. Οἱ ὑπουργοὶ περὶ αὐτοῦ ὁμιλοῦντες λέγουσιν: «Εἶνε ἰδιὸς μας, ὁ δεῖνα μᾶς ἠγγυῆθη δι' αὐτόν . . .» Οἱ ἀντιπολιτευόμενοι κραυγάζουσιν: «Εἶνε ἰδιὸς μας, μᾶς τὸν ἔφερον ὁ τάδε.» Ὑψηλῶν δὲ ὑπὲρ οὐτινος δῆποτε δὲν ἀναλαμβάνει οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν· ἐν τῷ μέλλοντι δύναται νὰ διαθέσῃ ἢ νὰ μὴ διαθέσῃ, ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ψήφον του. Διὰ τοῦτο τὴν ἐπαύριον ψηφοφορίας ὁ ἀμφιρρεπῆς βουλευτής εἶνε ὑπέρποτε ἐλεύθερος. Καὶ πάλιν ἕκαστον κόμμα πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ δελεάσματά του, διότι ὅτι ἔπραξεν ὑπὲρ αὐτοῦ σήμερον, δυνατὸν νὰ τὸ πράξῃ αὔριον ὑπὲρ ἄλλου. Ὁμοιάζει πρὸς φιλάρεσκον γυναῖκα ἧς ἡ ἀστασία καὶ ἡ ἰδιοτροπία βασανίζουσι ἀκαταπαύστως τοὺς περὶ αὐτήν.

. . . x . . .

Ἄριστον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως μέρος εἶνε ἡ εὐγένεια τοῦ χαρακτῆρος, ἢ μᾶλλον ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ἠθικῆς. Καὶ πράγματι, οἱ εὐγενεῖς χαρακτῆρες δὲν ἀποτελοῦσιν ἀπλῶς τὴν συνειδήσιν τῆς κοινωρίας, ἀλλ' εἰς πᾶν καλῶς κυβερνώμενον κράτος ἀποτελοῦσι τὴν κυριωτάτην κινητικὴν δύναμιν διότι ὁ κόσμος πράγματι διοικεῖται ὑπὸ τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν.